

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικό και Καποδιστριακό

Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ-ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ: ΑΝΟΙΧΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Πανεπιστημιακή Λέσχη, Τρίτη 2 Ιουνίου 2015

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

18.00: Εργασίες της ερευνητικής ομάδας “ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ “ :

Π. Βαρουδάκη, Ε. Γιακουμάκη, Κ. Γιαννακάκη, Δ. Κατσιδονιώτης, Κ. Μπιλίνη,

Σ. Παΐδα, Γ. Πατιός, Χ. Σεπεντζής

19.00: Ομιλία του Θ. Σακελλαριάδη (επικ. Καθηγητή Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων)

με θέμα

Γλώσσα και Ιστορία

19.15: Απαλλακτικές εργασίες προπτυχιακών φοιτητών εξαμήνου - Συζήτηση:

Α. Αυλωνίτη, Ά. Λάζου, Θ. Λιανόπουλος, Κ. Φιλοκώστα

19.45: Καταληκτική ομιλία Κ. Καλαχάνη (Δρ Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Αθηνών/

Επιστημονικού Συνεργάτη Τμήματος Φυσικής Πανεπιστημίου Αθηνών) με θέμα

ανοικτά μαθήματα

Ο χορός των ατόμων

open courses

Χορευτικός αυτοσχεδιασμός

Γιαννακάκη Κων/να
Φοιτήτρια Μεταπτυχιακού
Προγράμματος Φιλοσοφίας Φ.Π.Ψ.
Αθηνών

<<Το φαινόμενο του Αισθητισμού
και οι προεκτάσεις του στο σήμερα>>

ΑΙΣΘΗΤΙΣΜΟΣ (19^{ος} αι.)

Θεωρία για τη ζωή και την τέχνη που μιλάει για τη σπουδαιότητα της ομορφιάς σε σχέση με άλλες αξίες στην τέχνη

Κυριότεροι εκπρόσωποι

- Theophile Gautier – Γαλλία
- Oscar Wilde – Αγγλία
- Edgar Allan Poe – Αμερική
- Walter Pater, <<Συμπέρασμα>> της Αναγέννησης (1868)

δόγμα <<η Τέχνη για την Τέχνη>> (l' art pour l' art)

- καλλιτέχνης – αυτονομία του – βασικά στοιχεία προσωπικότητάς του

«Θεωρητικός αισθητισμός»

- άποψη ζωής που εκλαμβάνει την εμπειρία σαν υλικό αισθητικής απόλαυσης

Πίνακας James McNeill Whistler
«Διευθέτηση σε μαύρο και γκριζο» (1872)

Τάση στη λογοτεχνία και τις τέχνες, αντίθετη προς τον ηθικό
διδασκτισμό

- εμφάνιση «μποέμ» καλλιτέχνη , ανάπτυξη «μποεμισμού»
- φαινόμενο Προ – Ραφαηλισμού, Προ – Ραφαηλική Αδελφότητα (Pre – Raphaelite Brotherhood, P.R.B.)
- εκπρόσωποι: Holman Hunt, John Millais, D.G. Rossetti

<< παρακμή >> (decadence), 1890-1900

- γαλλική αντίληψη 19^{ου} αι. για καταραμένο ποιητή
- έργο Oscar Wilde «Το Πορτρέτο του Ντόριαν Γκρέϋ»
- σχέση αισθητισμού – χυδαίου ηδονισμού

δοκίμιο Sigmund Freud «Πέραν της αρχής της ηδονής» (1920)

- η νέα ψυχαναλυτική επιστήμη ασχολείται με θέματα επιθυμίας και ηδονής, όπως και ο αισθητισμός
- ο ηδονισμός κατανάλωσης προέρχεται από τον ναρκισσιστικό ατομισμό των αισθητιστών
- αρχή της ενόρμησης θανάτου

Oscar Wilde

- πολύπλευρο συγγραφικό έργο
- σπουδές κλασικής φιλολογίας σε διάσημα κολέγια του Δουβλίνου και της Οξφόρδης
- κέρδισε πολλές υποτροφίες και διακρίσεις βραβείων
- «Στη ζωή κατέθεσα όλη τη μεγαλοφυΐα μου, στην τέχνη απλώς το ταλέντο μου».

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ

ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΠΑΪΔΑ
ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ

- Η σημερινή παρουσίαση αφορά τον ρόλο της Φιλοσοφικής Συμβουλευτικής ως θεραπεία μέσω της τέχνης.
- Έμφαση δίνεται γενικότερα για την υπόσταση της Φ.Σ. ως κλάδο της εφαρμοσμένης φιλοσοφίας, αλλά και ειδικότερα, για την θεραπευτική της ιδιότητα με τη βοήθεια των εικαστικών και παραστατικών τεχνών.
- Ρόλος της Φ.Σ. να βοηθήσει τους θεραπευόμενους να κατακτήσουν την τέχνη του ΖΗΝ και τελικώς να επιτύχουν το «ΕΥ ΖΗΝ».

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ

- Αναγκαία είναι η έρευνα και ο συσχετισμός της Φ.Σ. με την επιστήμη της Ψυχολογίας.
- Φιλοσοφικοί στοχασμοί που μετεξελίχθηκαν σε ψυχολογικές προσεγγίσεις. Πώς η γλώσσα έπαιξε ρόλο σε αυτή την εξέλιξη;
- Σημειώνονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των μεθόδων που χρησιμοποιούν οι δύο επιστήμες προκειμένου να «γιάνουν» την ψυχή και το νου του θεραπευόμενου.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ

- Σύγχρονοι Φιλοσοφικοί Σύμβουλοι. Οι μέθοδοι έρευνας και οι αρχαιοελληνικές επιρροές τους:
 - ✓ Marinoff
 - ✓ T. Lebon
 - ✓ R. Lahav
 - ✓ P. Raabe
 - ✓ Ι. Γ. Δελλής

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ

- Μία εναλλακτική μέθοδος θεραπείας στη Φ.Σ.

:

Ίαση μέσω της τέχνης

A.Μέσω παραστατικών τεχνών

B.Μέσω εικαστικών τεχνών

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΣ

Τάση για επιστροφή στις ρίζες, στις πρωτότυπες φιλοσοφικές πηγές.

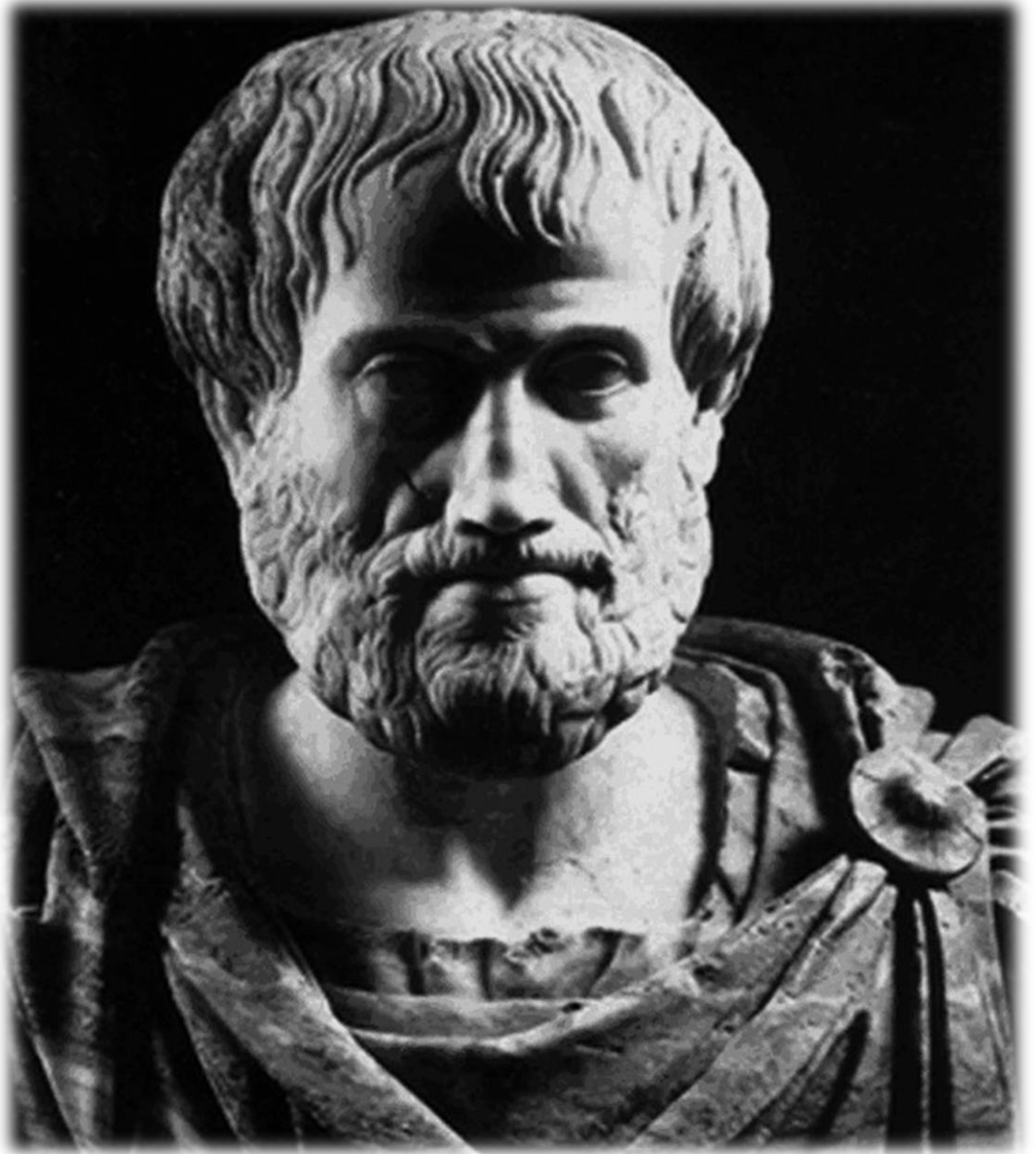
Ζήτηση για έμπνευση και σπουδή για την κατάκτηση της ευδαιμονίας

Και η Τέχνη, πάντα μέσα μας, σύμμαχος, βοηθός.

Δημήτρης Κατσιδονιώτης,
Μάσκα, Τραγωδία
& Νευροεπιστήμες

“Περὶ Ποιητικῆς”

«Ἔστιν οὖν τραγωδία μίμησις
πράξεως σπουδαίας καὶ
τελείας, μέγεθος ἐχούσης,
ἡδυσμένῳ λόγῳ, χωρὶς ἐκάστῳ
τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις,
δρώντων καὶ οὐ δι'
ἀπαγγελίας, δι' ἐλέου καὶ
φόβου περαίνουσα τὴν τῶν
τοιούτων παθημάτων
κάθαρσιν»

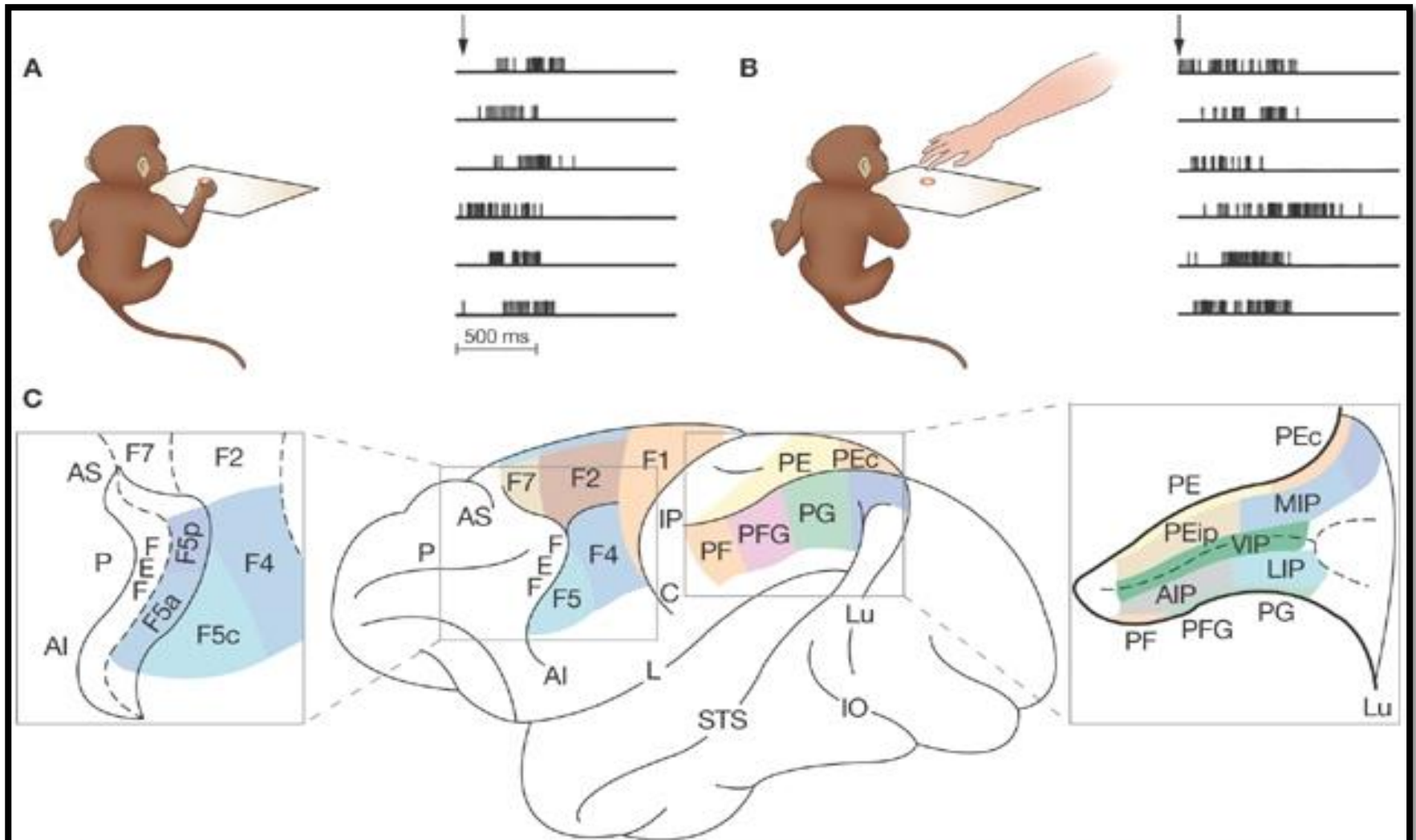

«Μίμησις»

- «Η μίμηση είναι φυσική στα ανθρώπινα όντα από τη νεαρή ηλικία και συνέχεια. Ο άνθρωπος διαφέρει από τα άλλα ζώα στο ότι είναι ο πολύ μιμητικός.
- Τα πρώτα του βήματα στη μάθηση γίνονται διαμέσου της μίμησης και όλοι οι άνθρωποι ικανοποιούνται από τη μίμηση. Μιμούμενοι τη μελωδία και το ρυθμό αυτό είναι φυσικό για μας».

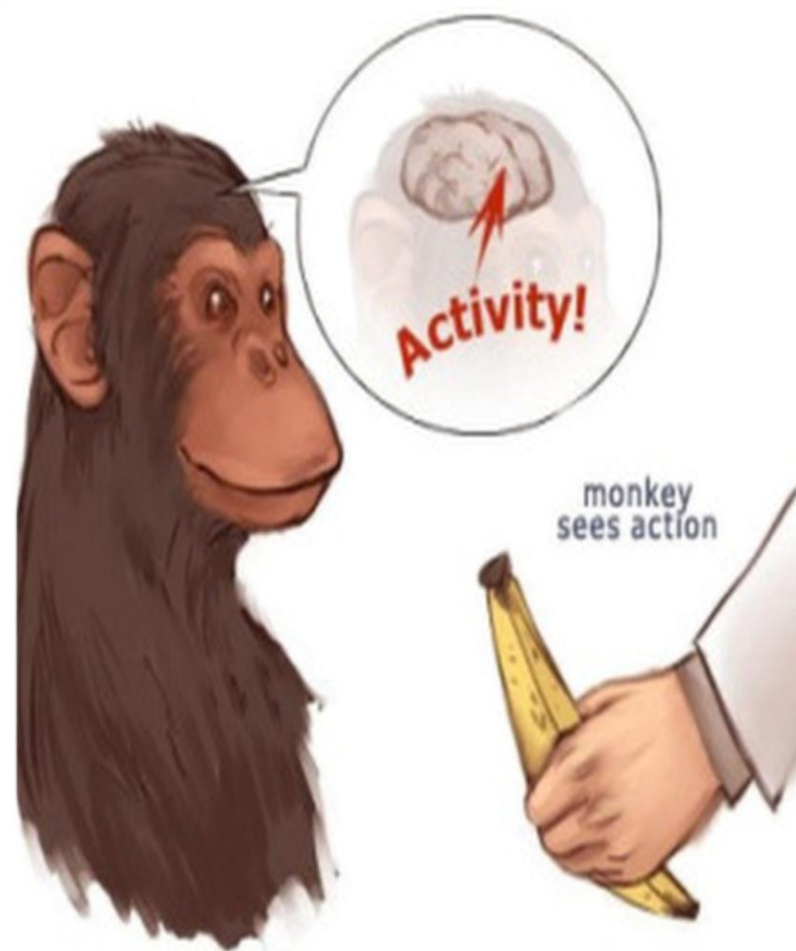
(Αριστοτέλης, Ποιητική 1448 Β, βλ. επίσης Ηθικά Νικομάχεια, 1102-3).

«Μίμησις»

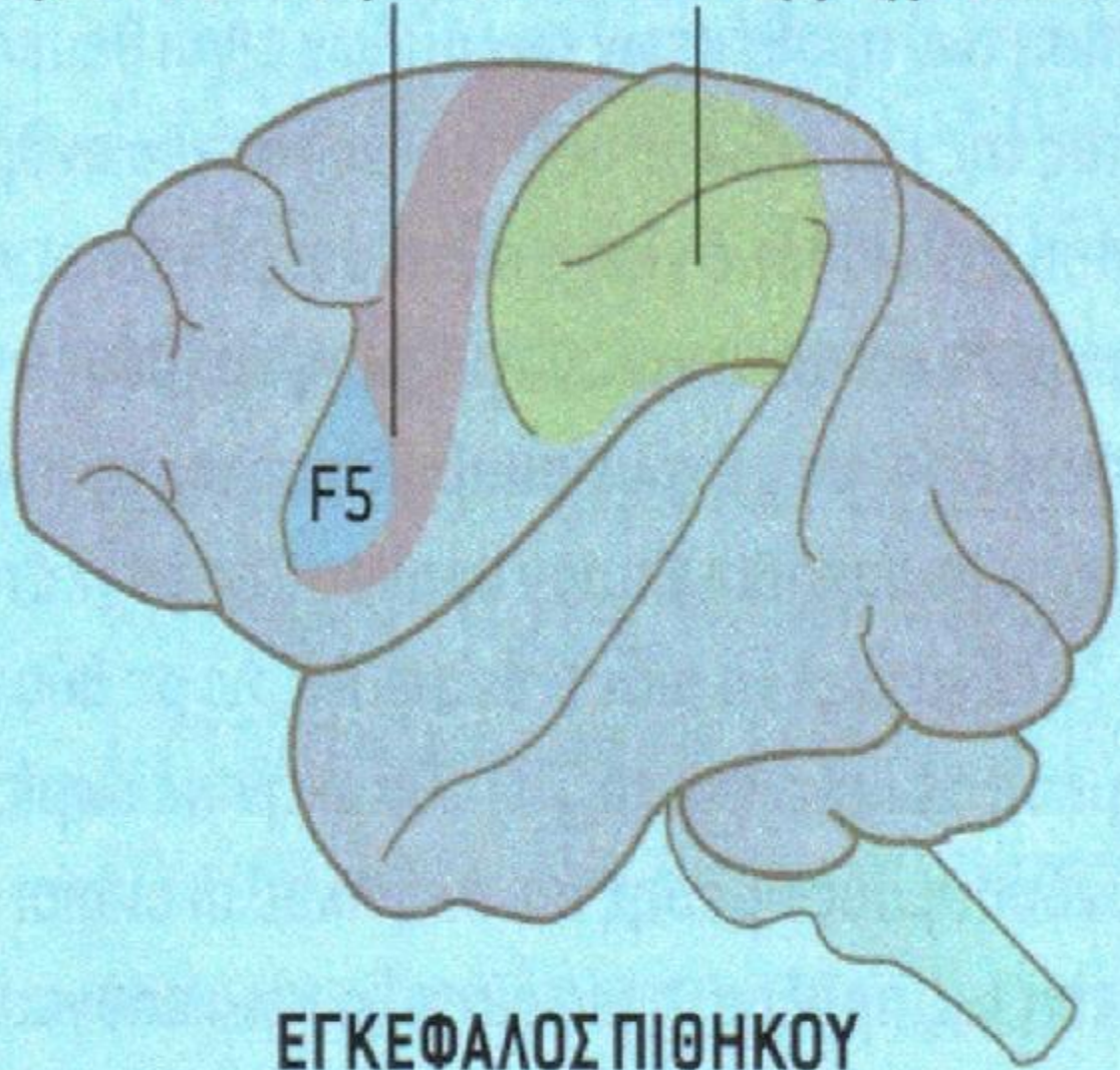
«Μίμησις»

- Στην περιοχή **F5** του προκινητικού φλοιού του πίθηκου εδρεύει μια ειδική κατηγορία νευρικών κυττάρων (**κατοπτρικοί νευρώνες**) οι οποίοι ενεργοποιούνται (εκπολώνονται) τόσο όταν ο ίδιος ο πίθηκος επιτελεί μια πράξη, όσο και κατά την παρατήρηση του πειραματιστή να επιτελεί την ίδια πράξη.

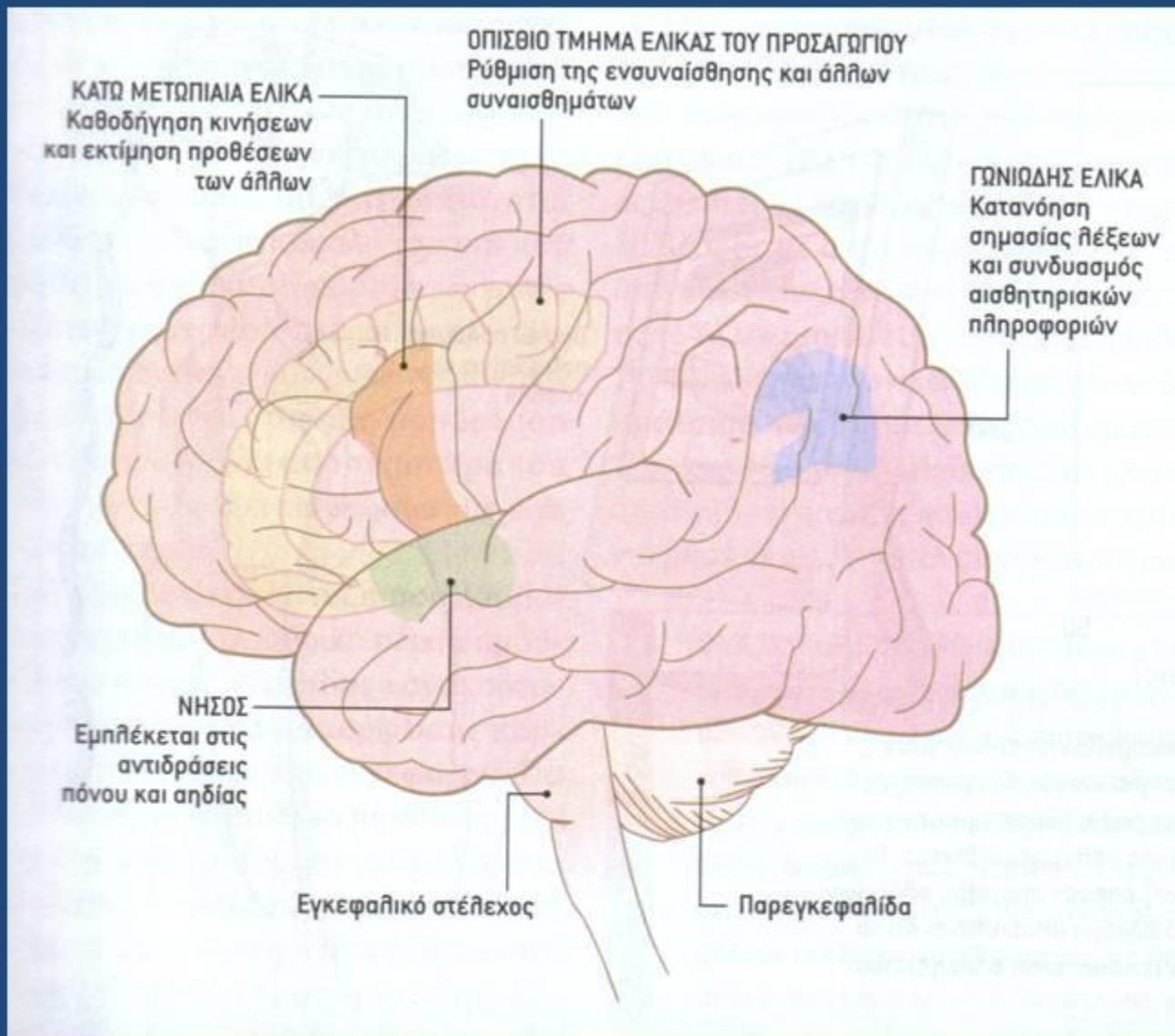

Κοιλιακός προκινητικός φλοιός

Κάτω βρεγματικός λοβός

ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΠΙΘΗΚΟΥ

Κατοπτρικοί νευρώνες στον εγκέφαλο του ανθρώπου

«Μίμησις»

- Οι κατοπτρικοί νευρώνες σχηματίζουν νευρωνικές διασυνδέσεις μεταξύ των οπτικών και των κινητικών φλοιών, επιτρέποντας στους ανθρώπους να μαθαίνουν συμπεριφορές, τόσο μέσω της παρατήρησης, όσο και μέσω της κιναισθητικής κατανόησης.

«Μίμησις»

- Μεταγενέστερες έρευνες υπολογίζουν πως το **20%** των νευρικών κυττάρων στην περιοχή του **προκινητικού φλοιού** του ανθρώπου είναι κατοπτρικοί νευρώνες, ενώ κατοπτρικοί νευρώνες διαφόρων τύπων βρίσκονται και στις περιοχές που σχετίζονται με την αίσθηση του **πόνου** και της **αφής** (περίπου **10%** των νευρικών κυττάρων στις περιοχές αυτές είναι κατοπτρικοί), αλλά και σε περιοχές με πιο σύνθετες εγκεφαλικές λειτουργίες, όπως η **όραση** και η **ακοή**.

«Μίμησις»

- Ουσιαστικά, ανάμεσα στα κύτταρα που ελέγχουν την δική μας κίνηση ή τις αισθήσεις μας, υπάρχουν και κάποια κύτταρα που **δεν μπορούν να ξεχωρίσουν αν αυτός που κινείται είμαστε εμείς ή ο άνθρωπος απέναντί μας**
- Αυτά τα κύτταρα ενεργοποιούνται και στέλνουν σήματα στον εγκέφαλο **και στις δύο περιπτώσεις.**
- Με απλά λόγια, κάθε φορά που βλέπουμε κάποιον να κάνει κάτι, τα νευρικά κύτταρα που θα χρησιμοποιούσε ο εγκέφαλος μας για να κάνει το ίδιο πράγμα, ενεργοποιούνται **κι αυτά!!!**

«Μίμησις»

- ✓ «Η ικανότητα της μίμησης πρέπει να είναι **έμφυτη**»
- Σε μια μελέτη της μιμητικής συμπεριφοράς νεαρών βρεφών που διενεργήθηκε το 1977 από τους ψυχολόγους Andrew Meltzoff και Keith Moore του πανεπιστημίου της Washington, προέκυψε ότι ίσως η **οπτική αντίληψη μιας κίνησης** (όπως η προβολή της γλώσσας ή το πλατάγιασμα των χειλιών) και η **παραγωγή της κίνησης** (ουσιαστικά η αντιγραφή της κίνησης), δεν ήταν ικανότητες που είχαν αποκτηθεί χωριστά, αλλά κατά κάποιον τρόπο **συνδέονταν**.
- Από τότε πολλές ανεξάρτητες μελέτες έχουν δείξει ότι τα νεογνά ηλικίας μεταξύ **42 λεπτών και 72 ωρών** μπορούν να μιμηθούν με ακρίβεια τις εκφράσεις του προσώπου!
- Αυτή η ικανότητα είναι προφανές ότι **δεν μπορεί να είναι προϊόν μάθησης**.

«Μίμησις»

- *«Δεν είμαστε παρά μηχανές μίμησης»*

Michael S. Gazzaniga

- Οι άνθρωποι μιμούνται/αντιγράφουν ασυνείδητα **ιδιοτροπίες** των άλλων, **εκφράσεις** του προσώπου, **σωματική στάση**, **προσωδία**, **προφορά**, ακόμα και τον **τρόπο ομιλίας** και το **λεξιλόγιο** των άλλων, σύμφωνα με επιστημονικές έρευνες και μελέτες των τελευταίων 20-30 χρόνων.

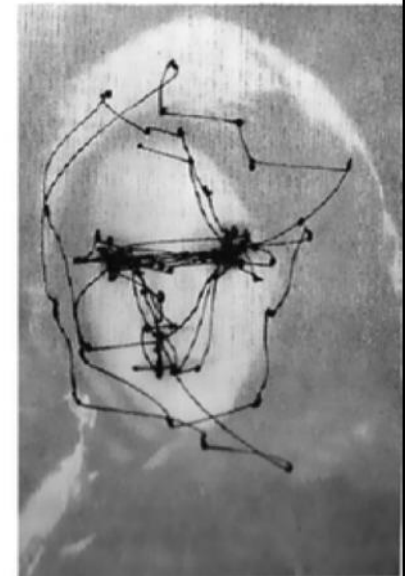
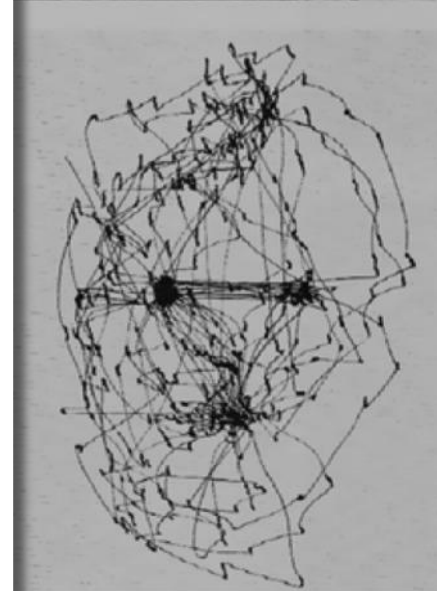
«Μίμησις»

- ❖ Το **πρόσωπό** μας είναι το πιο εμφανές κοινωνικό χαρακτηριστικό μας και αντικατοπτρίζει τη συναισθηματική μας κατάσταση, αντιδρά όμως και στην συναισθηματική κατάσταση των άλλων. Αυτό μπορεί να συμβεί τόσο γρήγορα, ώστε δεν συνειδητοποιούμε ούτε την έκφραση του άλλου, ούτε το γεγονός της αντίδρασής μας.
- ❖ Σε πείραμα του 2000 έδειξαν σε εθελοντές επί **30 χιλιοστά του δευτερολέπτου** πρόσωπα **χαρωπά, ανέκφραστα και θυμωμένα**. Ο χρόνος έκθεσης ήταν υπερβολικά πολύ μικρός για να συνειδητοποιήσουν οι εθελοντές ότι είχαν δει κάποιο πρόσωπο, παρόλα αυτά οι εθελοντές αντέδρασαν με συσπάσεις των μυών του προσώπου που αντιστοιχούσαν στα **χαρωπά** και στα **θυμωμένα** πρόσωπα.
- ❖ Η δραστηριότητα των μυών μετρήθηκε με **ηλεκτρομυογραφία**.

«Μίμησις»

- Πειράματα που διεξήχθησαν από τον Ρώσο ψυχολόγο των αρχών του περασμένου αιώνα **Alfred L. Yarbus** που κατέγραφε τις **σακκαδικές** κινήσεις του ματιού (οι γρηγορότερες κινήσεις που συντελούνται στον άνθρωπο, όταν μεταβαίνει από το ένα σημείο **εστίασης** στο επόμενο) κατέδειξε ότι οι άνθρωποι συγκεντρώνουν την όρασή τους πρώτα απ' όλα σε **ανθρώπινες φιγούρες** (και μετά σε αντικείμενα με υψηλό κόντραστ) και κυρίως στα **μάτια** και στο **στόμα**.
- Σύμφωνα με την ερευνά του **Yarbus**, οι άνθρωποι αναζητούν με την όρασή τους επισταμένως και επιμόνως για **συναισθηματικές ενδείξεις προσώπου**, ακόμα και όταν, τυχόν, το γύρω περιβάλλον τις επισκιάζει.
- Δείχνει και αυτή η ικανότητα και αναγκαιότητα να αποτελεί μια **έμφυτη** τάση. Είμαστε **γενετικά** ίσως **«προγραμματισμένοι»** να αναζητούμε άλλα ανθρώπινα πρόσωπα στον χώρο που μας περιβάλλει και να αδημονούμε για **συναισθηματικά σημάδια**....

«Μίμησις»

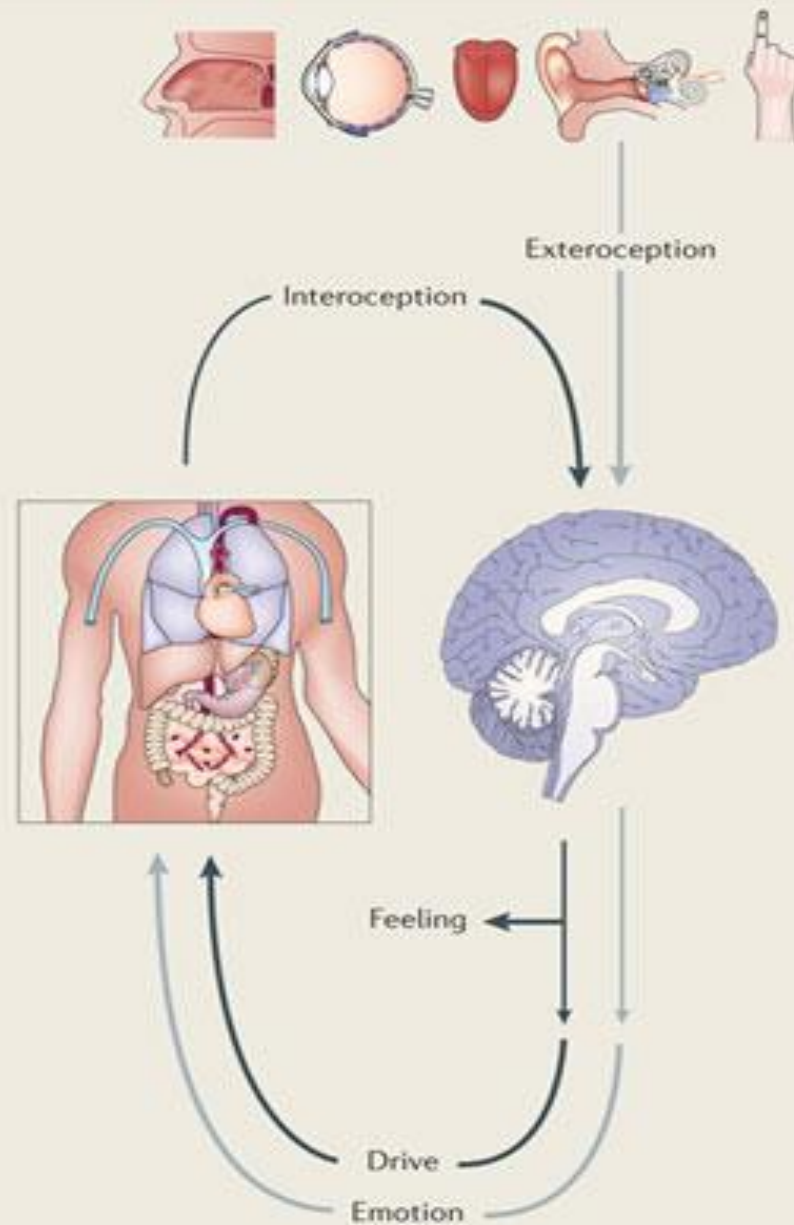
«Μίμησις»

- Συναισθηματικός Μιμητισμός

- Ο μη συνειδητός αυτόματος μιμητισμός λαμβάνει χώρα εκτός από τις φυσικές δράσεις και σε συναισθηματικές καταστάσεις.
- Ο **Antonio Damasio** στο βιβλίο του «*Το Λάθος του Καρτέσιου*» (*Descartes' Error: Emotion, Reason and the Human Brain*), διαχωρίζει τον ορισμό του συναισθήματος από το αίσθημα (feeling and emotion). Ορίζει το **αίσθημα (feeling)** ως την αντίληψη μιας συγκεκριμένης κατάστασης του σώματος (**του συναισθηματος-emotion**) σε συνδυασμό με την αντίληψη ενός συγκεκριμένου τρόπου σκέψης και σκέψεων σε συγκεκριμένα θέματα. Ο οργανισμός ανταποκρίνεται σε ένα ερέθισμα με ένα αυτόματο **συναίσθημα**, αλλά μόνο αφότου το αναγνωρίσει ο συνειδητός εγκέφαλος θα μπορείτε να πείτε ότι έχετε ένα **αίσθημα**

Αίσθημα και Συναίσθημα

- Λαμβάνοντας σήματα/**συναισθήματα** από τα αισθητήρια όργανα και από τα σπλάχνα/εσωτερικά όργανα (εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον) ο εγκέφαλος ερμηνεύει και αποκωδικοποιεί τα δεδομένα που δέχεται σε συνδυασμό με ήδη προυπάρχουσες εναποθηκευμένες πληροφορίες που διαθέτει και συνθέτει ένα **αίσθημα**

«Μίμησις»

- Μετάδοση των συναισθημάτων – Ενσυναίσθηση

Γιατί στο θάλαμο με τα νεογέννητα ακούτε τα μωρά να κλαίει όλα μαζί?
Είναι δυνατόν να υγράνθηκαν ή να πείνασαν όλα την ίδια στιγμή?

Μελέτες με νεογέννητα έδειξαν ότι, όταν ένα βρέφος ακούει το κλάμα ενός άλλου βρέφους, προκαλείται μια απόκριση δυσφορίας οπότε θα αρχίσει να κλαίει και αυτό.

Ωστόσο εάν ακούσει **το δικό του** κλάμα ηχογραφημένο ή το κλάμα ενός βρέφους λίγους μήνες μεγαλύτερου ή άλλους τυχαίους δυνατούς θορύβους, δεν προκαλείται η ίδια απόκριση.

Εδώ φαίνεται να υπάρχει κάποια **έμφυτη** ικανότητα κατανόησης της διαφοράς ανάμεσα στα ίδια και στους άλλους.

«Μίμησις»

- **Μετάδοση των συναισθημάτων – Ενσυναίσθηση**

Τα βρέφη παίρνουν τη διάθεση της μητέρας τους

- ❑ Βρέφη καταθλιπτικών μητέρων είναι λιγότερο προσεκτικά, διαθέτουν περιορισμένο ρεπερτόριο εκφράσεων ικανοποίησης, είναι πιο ιδιότροπα και λιγότερο δραστήρια.

Εμφανίζονται φυσιολογικές αντιδράσεις **στρες**, όπως:

- **Αυξημένο καρδιακό ρυθμό**
- **Αυξημένα επίπεδα κορτιζόλης**

Φαίνεται, λοιπόν, πως η διάθεση και το συναίσθημα μεταδίδονται **αυτόματα**

«Μίμησις»

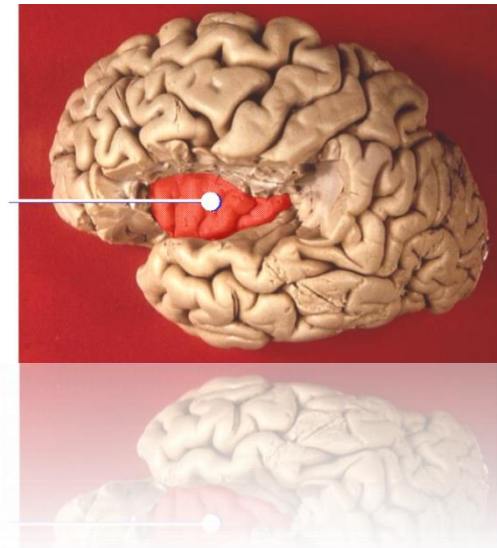
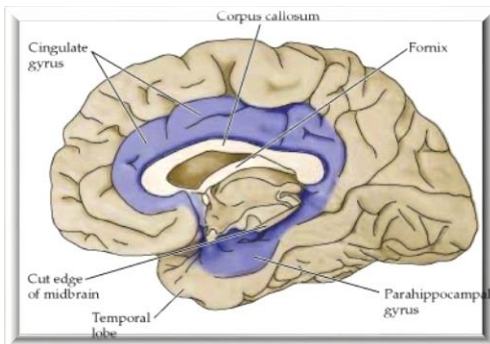
Νευρωνικοί μηχανισμοί για τη μετάδοση των συναισθημάτων

I. Αηδία

Μελέτες σε ομάδες εθελοντών, κατέδειξαν ότι οι ίδιες φλοιικές περιοχές στον εγκέφαλο ενεργοποιούνται αυτόματα, τόσο κατά την παρατήρηση εκφράσεων αηδίας, όσο και κατά τη βίωση του συναισθήματος της αηδίας που προκαλείται πχ από κάποιο δυσάρεστο άρωμα

Οι περιοχές αυτές είναι:

- 1) Το πρόσθιο τμήμα της **αριστερής νήσου** και
- 2) Της δεξιάς **έλικας του προσαγωγίου**

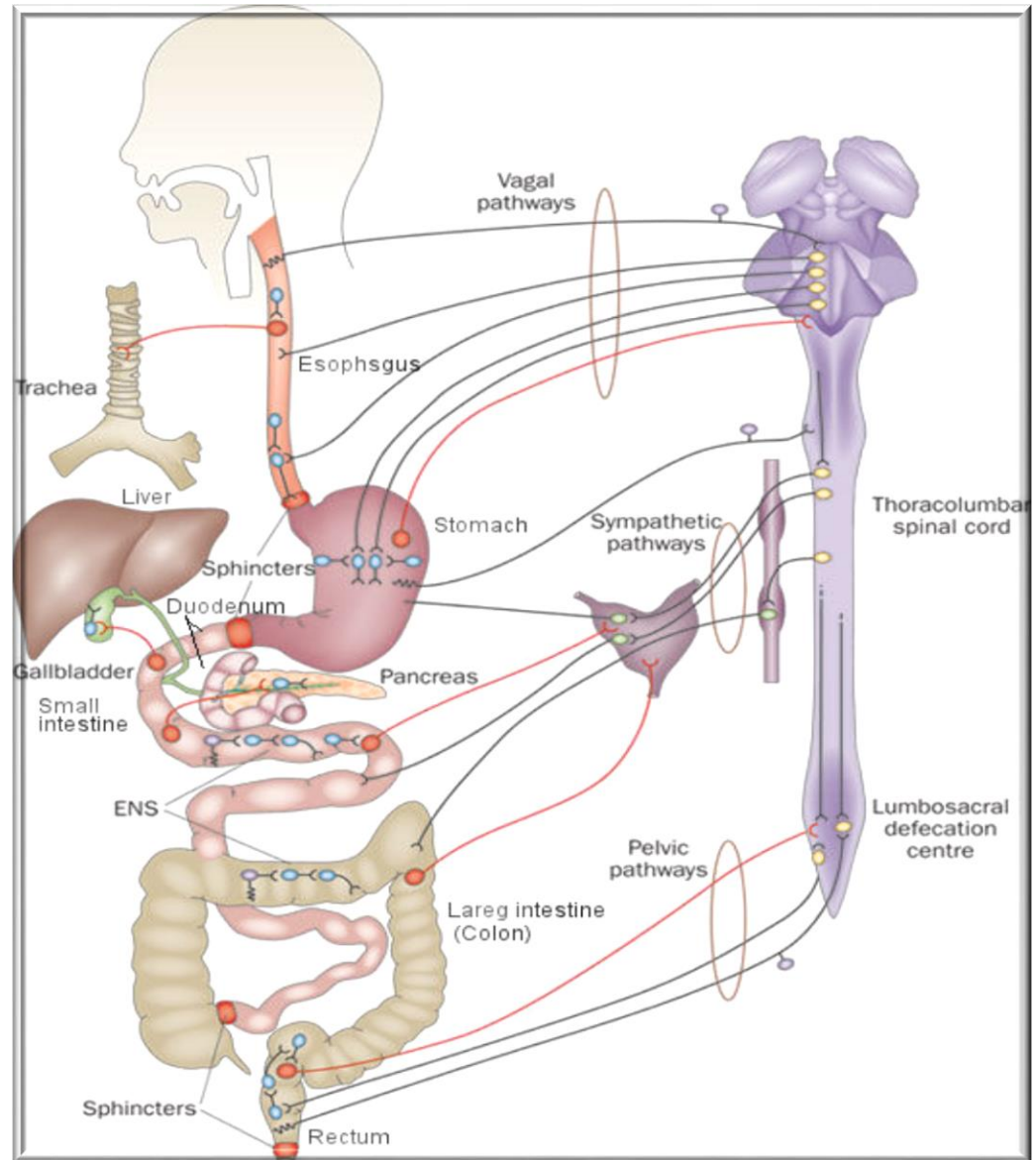

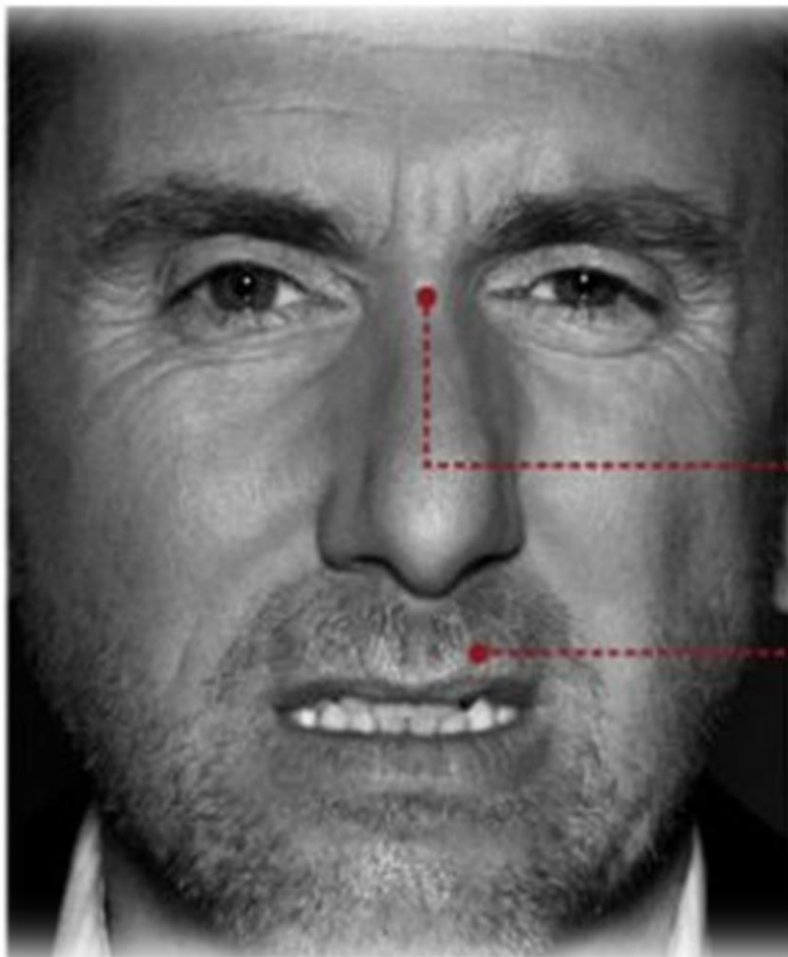
«Μίμησις»

Το αποτέλεσμα είναι

- A. Η πρόκληση ναυτίας ή αίσθηση επικείμενου έμετου
- B. Σπλαγνοκινητική δραστηριότητα και
- C. Δυσάρεστη αίσθηση στο λαιμό και στο στόμα

➤ Δεν ισχύει το ίδιο για τις ευχάριστες οσμές!!!!!!

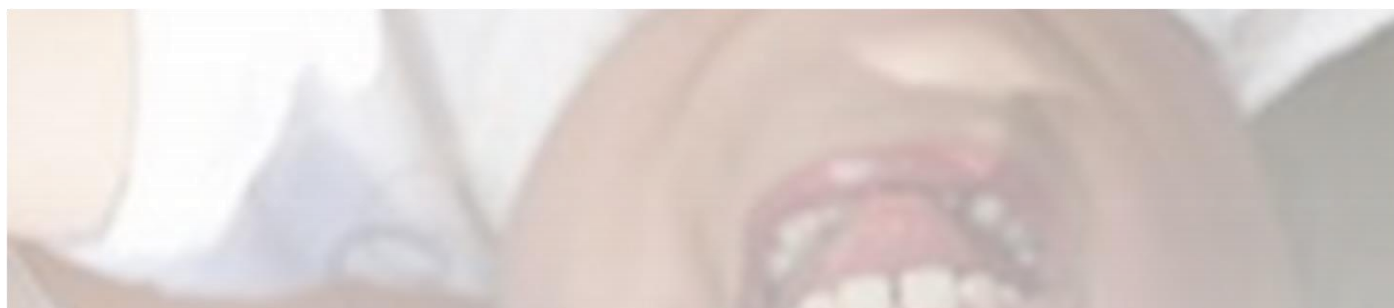

disgust

① nose wrinkling

② upper lip raised

II. Πόνος

Υπάρχει στον εγκέφαλό μας μια περιοχή που ανταποκρίνεται τόσο στην παρατήρηση όσο και στην εμπειρία του πόνου.

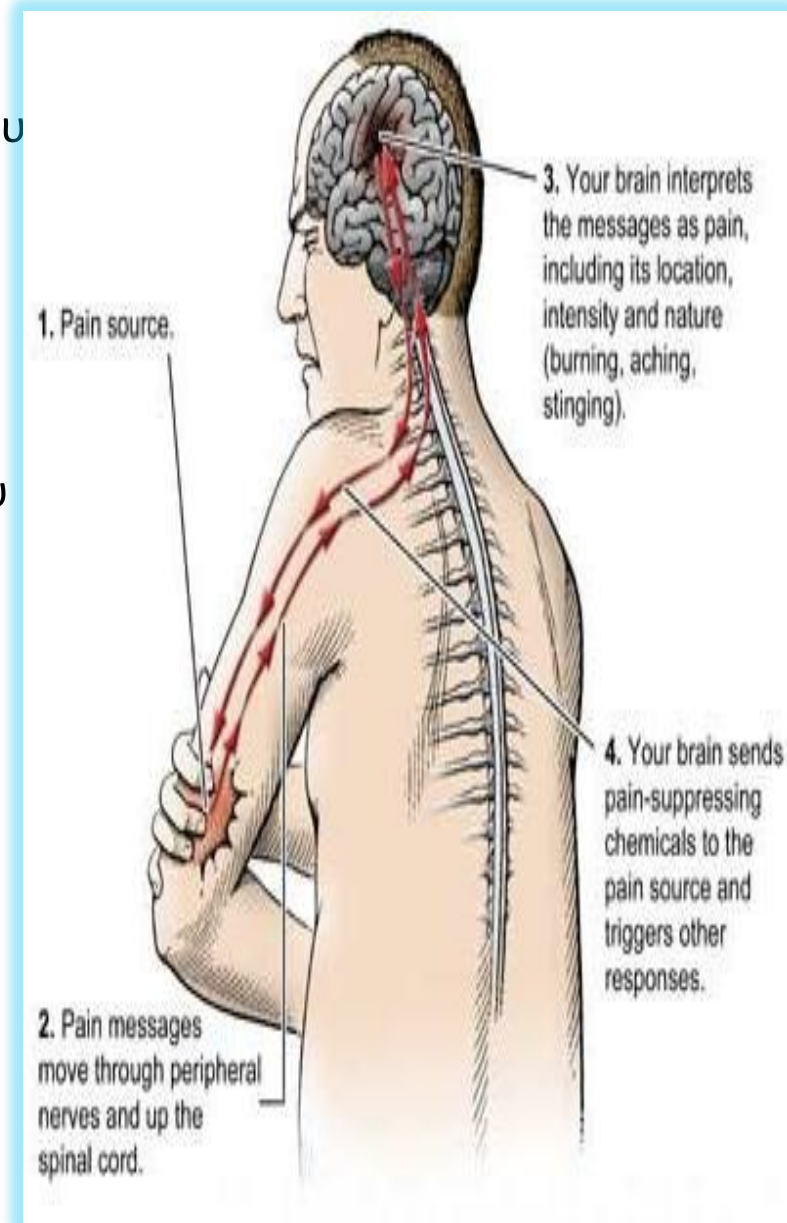
Ανατομικές συνδέσεις μεταξύ διαφόρων περιοχών του εγκεφάλου απαρτίζουν το **Συστημα του Πόνου**. Οι περιοχές αυτές αλληλεπιδρούν σε μεγάλο βαθμό.

Υπάρχει ωστόσο διαχωρισμός μεταξύ των περιοχών που δραστηριοποιούνται κατά:

- i. Την **αισθητήρια** αντίληψη του πόνου
- ii. Την **συναισθηματική** αντίληψη (αναμονή πόνου και συνεπαγόμενο άγχος-στρες)
- iii. Την **συναισθηματική απότιμηση** του πόνου.

«Μίμησις»

II. Πόνος

Υπάρχουν στοιχεία ότι οι ίδιοι νευρώνες διεκπεραιώνουν τη **συναισθηματική απότιμηση** τόσο του προσωπικού πόνου όσο και του πόνου των άλλων.

«Μίμησις»

- Οι επιστημονικές έρευνες και μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 20-30 χρόνια για την **αηδία** και τον **πόνο**, υποδηλώνουν πως η προσωμοίωση των συναισθημάτων αυτών (μαζί με τις **φυσιολογικές αποκρίσεις** που αυτά συνεπάγονται) είναι **ΑΥΤΟΜΑΤΗ**.

Η βάση της **ενσυναίσθησης** (η ικανότητα ανίχνευσης με ακρίβεια των συναισθηματικών πληροφοριών που διαβιβάζονται από κάποιο άλλο πρόσωπο, η συνειδητοποίηση και το ενδιαφέρον για αυτές) φαίνεται να είναι **έμφυτη** και **αυτόματη**.

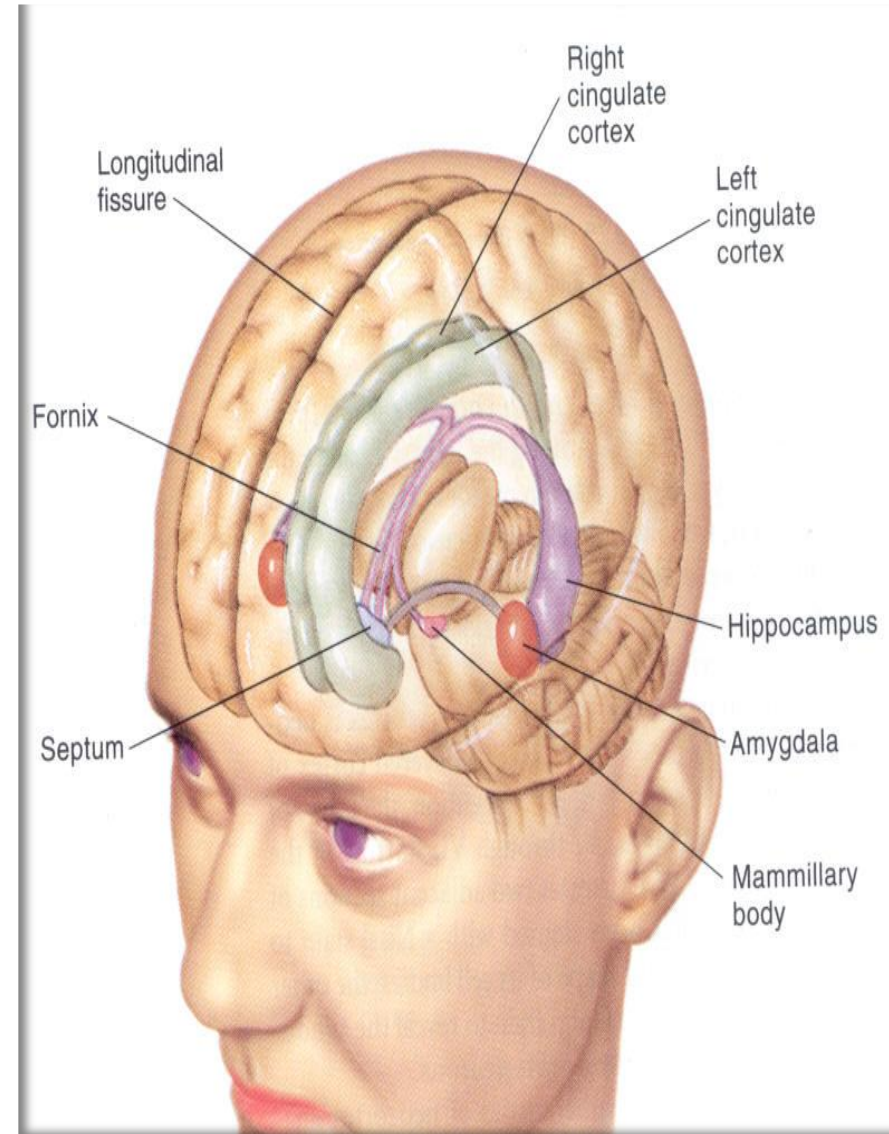
«ΦΟΒΟΣ»

ΜΕΤΑΙΧΜΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- Το **μεταιχμιακό σύστημα** είναι ένα σύνολο δομών που ομαδοποιούνται λειτουργικά αλλά όχι ανατομικά αφού περιλαμβάνει δομές των ημισφαιρίων, του διεγκεφάλου και του μεσεγκεφάλου:
- Την έλικα του προσαγωγίου
- Τον ιππόκαμπο
- Την **αμυγδαλή**
- Το θάλαμο και
- Τον υποθάλαμο

Το μεταιχμιακό σύστημα σχετίζεται με:

- Την μνήμη και την μάθηση
- Την συναισθηματική εμπειρία και συμπεριφορά και
- Σπλαχνικές και ενδοκρινικές λειτουργίες

«ΦΟΒΟΣ»

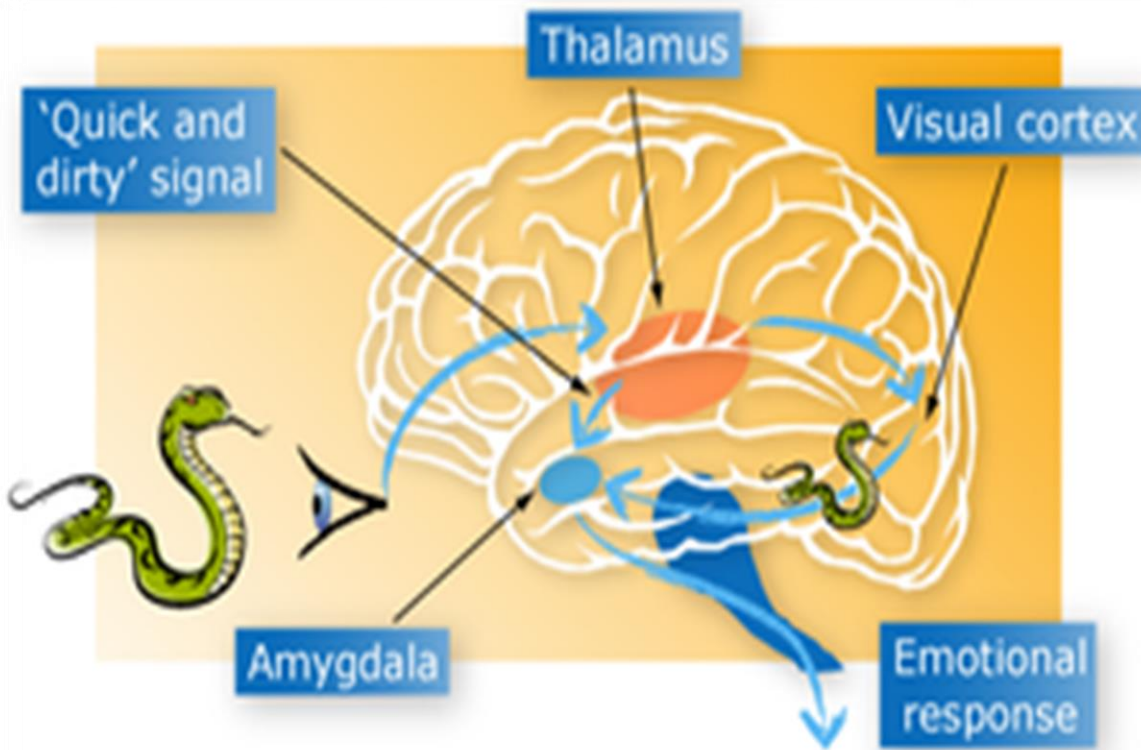
Αμυγδαλή

Η αμυγδαλή αποτελείται από μία ομάδα υποφλοιικών νευρώνων, θεωρείται μέρος του «πρωτόγονου ή αρχαίου ή ερπετοειδούς εγκεφάλου» και διαχειρίζεται ενστικτώδεις λειτουργίες και καταστάσεις «εκτακτης ανάγκης» ή κινδύνου, όπου απαιτείται γρήγορη φυσιολογική απόκριση του οργανισμού σε ένα ερέθισμα.

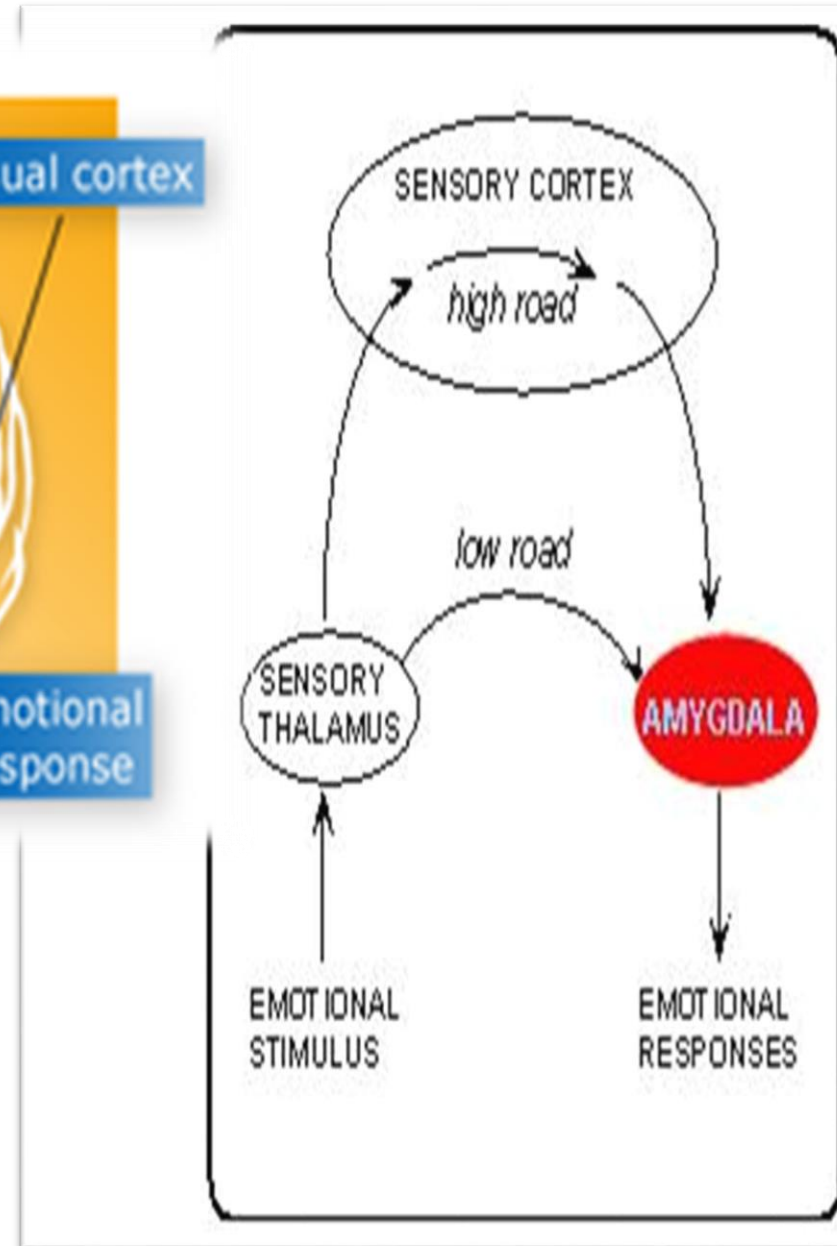
Είναι το λεγόμενο «σύστημα συναγερμού» του οργανισμού μας.

«ΦΟΒΟΣ»

2. Την «μακρύτερη οδό» που οδηγεί από το Θάλαμο μέσω του Φλοιού στην Αμυγδαλή.

Η έννοια της επαναπροσέτασης

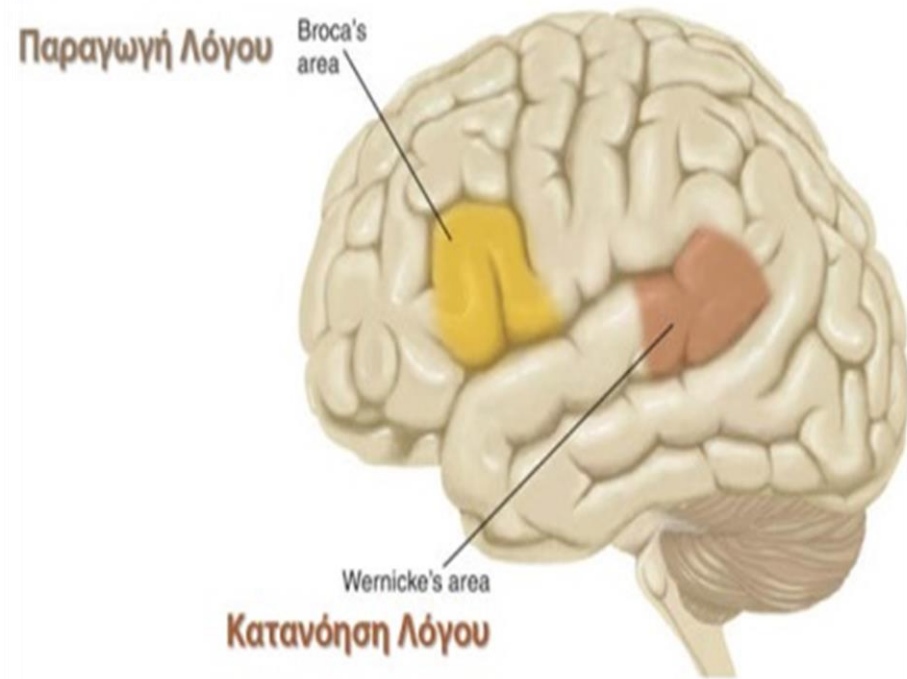
Η **εκούσια νοητική εκτίμηση**
μιας συναισθηματικής

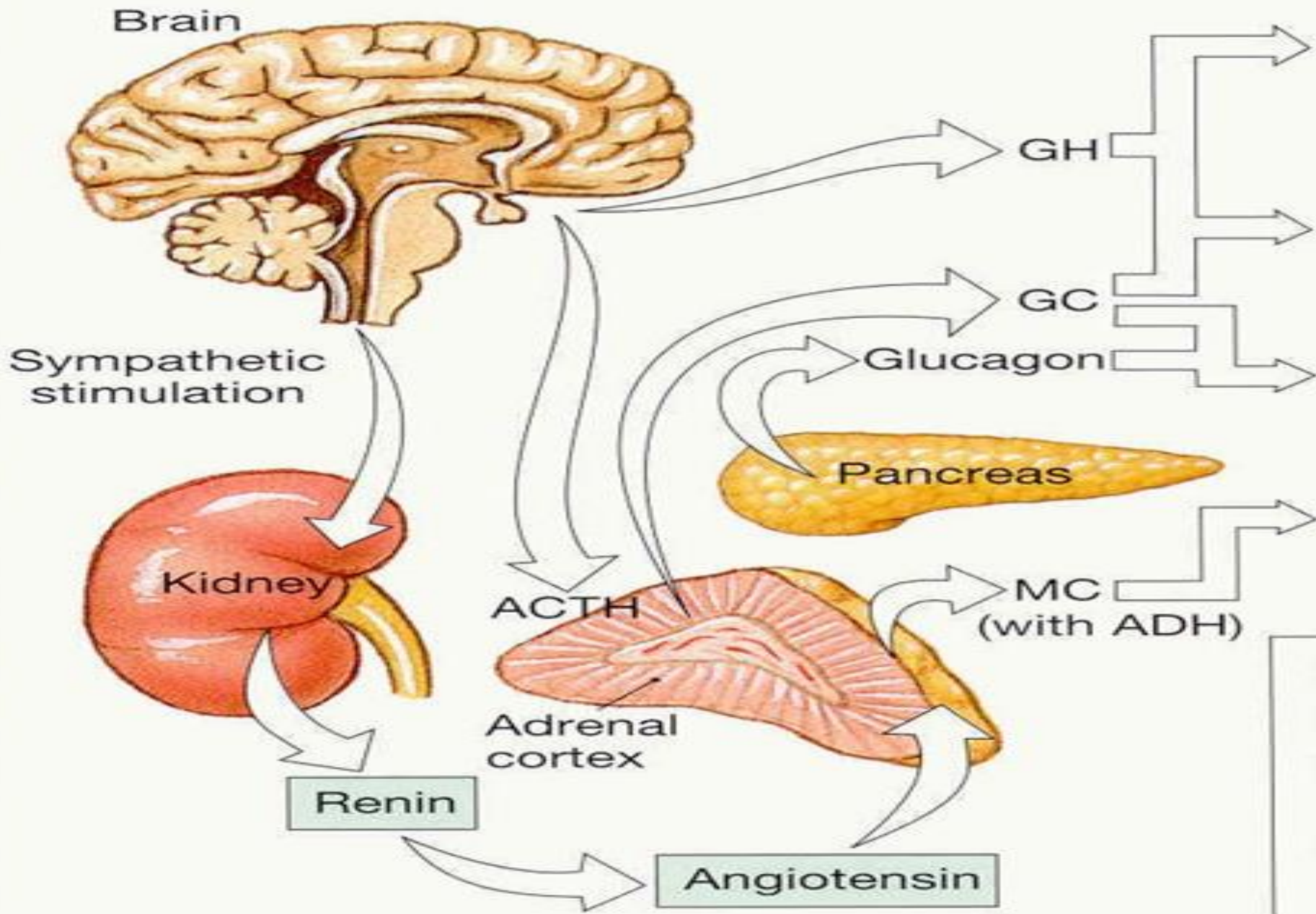
κατ
οδύ
δια
φυσ
οργ
αρχ

Η έννοια της επαναποτίμησης

- Έρευνα μέσω απεικονιστικής μεθόδου του εγκεφάλου (**fMRI**) σε εθελοντές που τους ζητήθηκε να επαναποτιμήσουν φωτογραφίες που απεικόνιζαν αρνητικές αλλά κάπως αμφίβολες συναισθηματικές καταστάσεις (πχ γυναίκα που κλαίει έξω από μια εκκλησία), έδειξε ότι κατά τη διάρκεια της **επαναποτίμησης** υπήρξε μειωμένη δραστηριότητα στις περιοχές του εγκεφάλου που μετέχουν στη συναισθηματική επεξεργασία και αυξημένη σε κείνες τις περιοχές που είναι απαραίτητες για τη **μνήμη**, το **γνωστικό έλεγχο** και τον **αυτοέλεγχο**.
- Το **αριστερό** ημισφαίριο επίσης λειτουργούσε πιο δραστήρια κατά την **επαναποτίμηση**, ίσως γιατί εκεί βρίσκεται το κέντρο παραγωγής της ομιλίας (**περιοχή Broca**) - «μιλώ» με τον εαυτό μου και επαναποτιμώ, αλλά και κέντρα αξιολόγησης των θετικών συναισθημάτων.

Pitu

GHRH (GH-releasing
hormones)

8

(

(

2

|

8

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

M

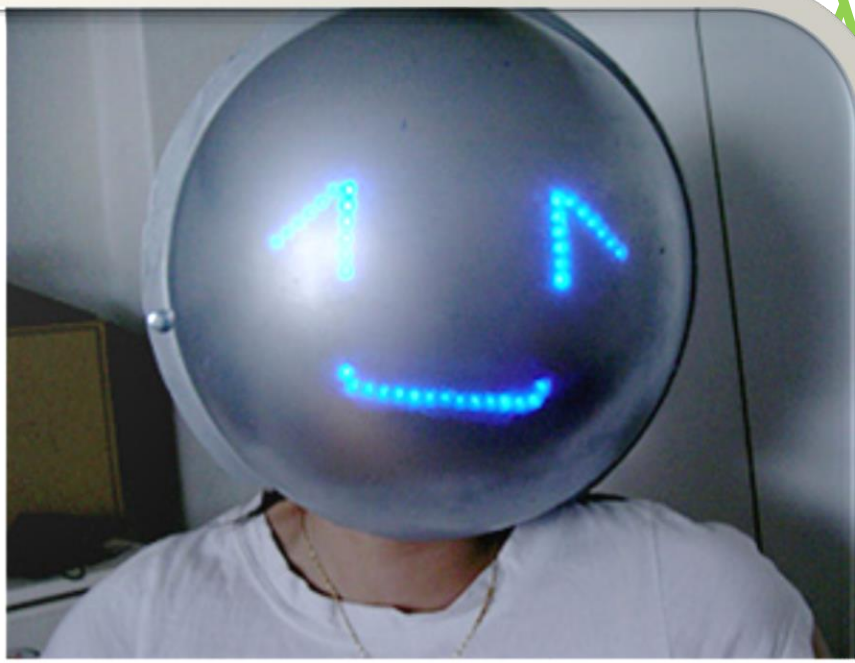
Bo
gro

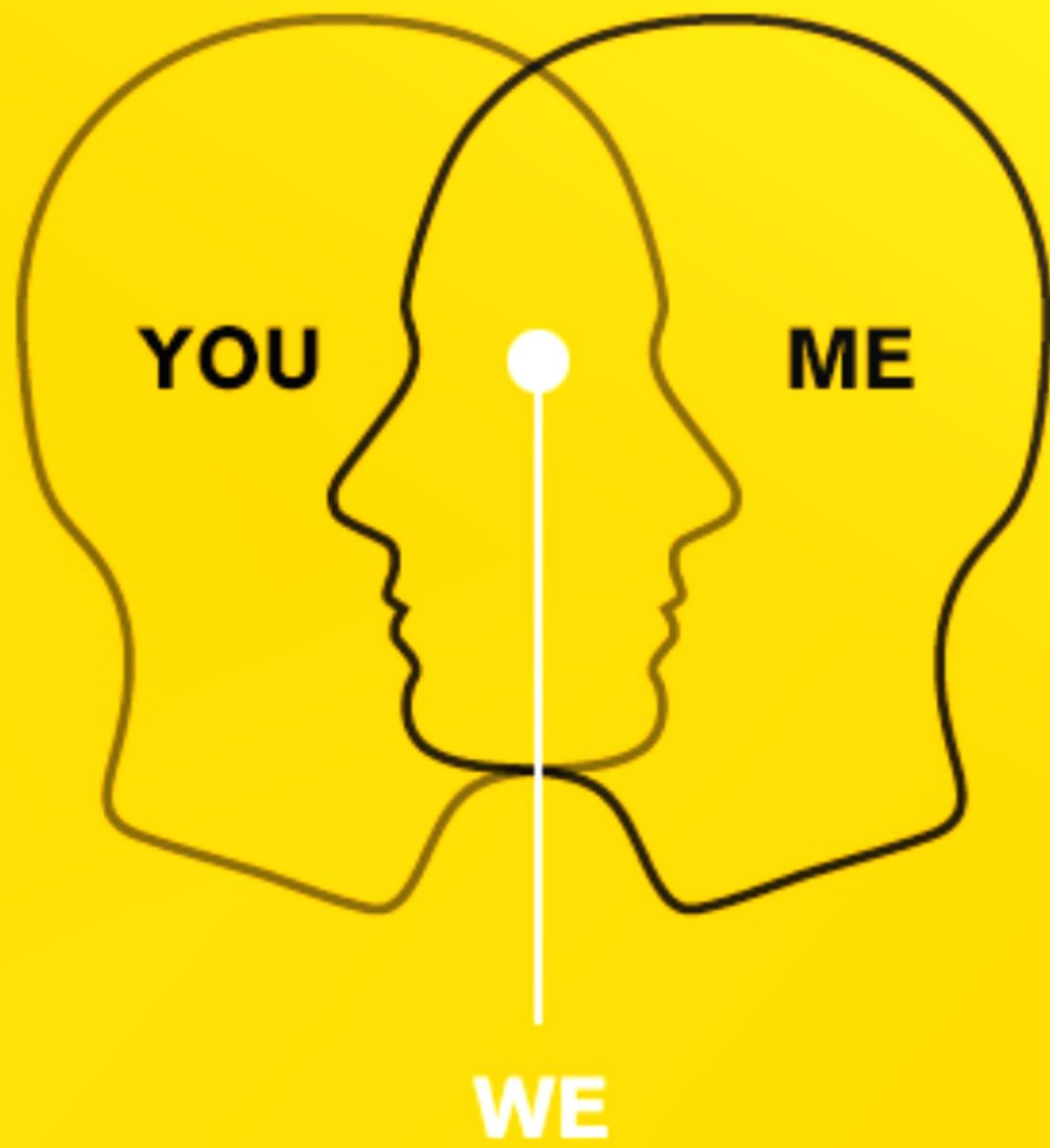
uptake
protein synthesis.

target cells promoting

- Ενας επηρεασμένος προσομοιωτής η κατάσταση
- Η κατάσταση προσομοιωτής έκφραση βιώνει συνειδητά νευρολογικά (παρά και τις σπουδαίες)
- Η συνειδητή απομνημόνευση αλληλεπίδραση αποτελεσματική συναίσθημα απόκριση μόνο μέσω της επαναποτίμησης)

«Έλεος και Φόβος»

- Θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αιτία του τραγικού **φόβου** η **προσωμοίωση** (η συναισθηματική μίμηση) μέσω της λειτουργίας των **κατοπτρικών νευρώνων** και της σύντομης οδού της **αμυγδαλής** (**ενσυναίθηση/μετάδοση διάθεσης**) του συναισθήματος του κινδύνου και του **φόβου** που βιώνει ο τραγικός ήρωας και έπειτα, μέσω της διαδικασίας της **επαναποτίμησης** (αριστερό ημισφαίριο-ανώτερες εγκεφαλικές λειτουργίες, γνωστικός έλεγχος-επεξεργασία θετικών συναισθημάτων και κέντρο του λόγου) και του επεξεργασμένου πλέον σήματος (φιλτραρισμένου από την γνωστική επεξεργασία περιοχών του **φλοιού**) της μακρύτερης οδού της **αμυγδαλής**, η πρόκληση **ελέου** και συναισθηματικής διασύνδεσης με τον ήρωα που υφίσταται τα καταστροφικά **πάθη**. (αφού διαπιστώσει δηλαδή ο θεατής ότι δεν τα υφίσταται αυτός μέσω της **γνωστικής επεξεργασίας**).

Έλεος Φόβος

- Ήδη έχει επιτελεστεί μια πρώτη αλλαγή, μια μετάβαση από μια οδυνηρή στρεσογόνα κατάσταση σε μια δεύτερη, λιγότερο οδυνηρή και βλαπτική σωματικά μέσω της επαναποτίμησης που συντελέστηκε μόνο και μόνο μέσω της γνωστικής επεξεργασίας που οδήγησε στο συμπέρασμα ότι παρακολουθώ ένα θεατρικό έργο και ότι δεν κινδυνεύω πραγματικά (παρόλο που οι κατοπτρικοί μου νευρώνες και η αμυγδαλή μου αρχικά πίστεψαν πως βρίσκομαι σε κίνδυνο και προσωμοίωσαν το συναίσθημα της «πάλης ή φυγής» και τις φυσιολογικές αποκρίσεις που αυτό συνεπάγεται)
- Από την πλόκή και την τελική τροπή του έργου θα εξαρτηθεί (όπως από την πλοκή μαζί με τα καλλιτεχνικά εργαλεία και μεθόδους που χρησιμοποιούνται – μουσική, κίνηση, ενδυμασία, μάσκα κτλ- εξαρτάται αν θα προκληθεί έλεος και φόβος) εάν θα επιτελεστεί και μια ακόμη μετάβαση σε τελικό θετικό συναισθηματικό πρόσημο (οικείαν ηδονήν) και αν θα απαλλαγώ (θα καθαρθώ) από όλες τις ορμόνες του στρες που κυκλοφορούν στο αίμα μου και που αν συνεχίσουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα να κυκλοφορούν, τότε αυξάνονται οι πιθανότητες να υποστώ βλάβη σε αρκετές από τις ζωτικές μου λειτουργίες (καρδιακή, πεπτική, αναπνευστική, εγκεφαλική, απεκκριτική κτλ).
- Αλλά και αν θα λάβω και «ηδονήν» εκ του μανθάνειν ως προίον της μίμησης (να μάθω να επαναποτιμώ αντίστοιχες (ή και λιγότερο οδυνηρές) συναισθηματικές καταστάσεις και στην προσωπική μου ζωή (νοησιοκρατική ερμηνεία της ηδονής κατ Αριστοτέλη-Ρητορική) και εκ της αποκατάστασης του φυσικού (Από τη Ρητορική).

«Καθαρση»

- Η κάθαρση μέσω της θέασης της τραγωδίας, λοιπόν, φαίνεται να είναι μια βιωματική παιδαγωγική διαδικασία (μέσω προσωμοίωσης και συναισθηματικής μίμησης), χάραξης στρατηγικών επαναποτίμησης και «όξυνσης» των ανώτερων γνωστικών τμημάτων εκείνων του εγκεφάλου (νεοφλοιός, αριστερό ημισφαίριο κτλ), που μπορούν μέσω της εκούσιας νοητικής αξιολόγησης των αρνητικών και στρεσογόνων συναισθημάτων (φόβος-έλεος κατ' Αριστοτέλη), να αναδιαμορφώσουν την φυσιολογική απόκριση του οργανισμού και να μειώσουν τα επίπεδα των ορμονών του στρες, με τελικό αποτέλεσμα την εύρυθμη πνευματική και σωματική λειτουργία.

Να δημιουργείς και δημιουργώντας να
δημιουργείσαι και να μην είσαι τίποτε
άλλο από την δημιουργία σου.

Αριστοτέλης

Σκέψεις σοφών

Θανάσης Σακελλαριάδης
Συνείδηση, μεταβολή, αντίληψη

-

Γλώσσα & Ιστορία

Στο πλαίσιο των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου – Φιλοσοφική Ανθρωπολογία ΦΣ 121 και Φιλοσοφία του Νου ΦΣ 133 –

ο κος Θανάσης Σακελλαριάδης,
επικ. Καθηγητής Φιλοσοφίας του
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων , θα μιλήσει
για το θέμα

**«ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ – ΜΕΤΑΒΟΛΗ –
ΑΝΤΙΛΗΨΗ»:**

**Ερμηνευτικά προβλήματα
και Αριστοτελική θεωρία.**

Καλείστε να προσέλθετε στις **2/6, ημέρα Τρίτη,**
στις **6μμ** στην **ΑΙΘΟΥΣΑ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**
της Πανεπιστημιακής Λέσχης, **Ιπποκράτους 15, στον 4ο**
όροφο. Η διάλεξη αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα
θέματα που συζητούνται στην ερευνητική ομάδα.

As part of the courses - FS 121 Philosophical
Anthropology and FS 133 Philosophy of Mind -
of the spring semester, **Mr. Thanassis Sakellariadis,**
asst. Professor of Philosophy, at the University of
Ioannina, is invited to speak on the topic

"CONSCIOUSNESS - CHANGE - PERCEPTION :

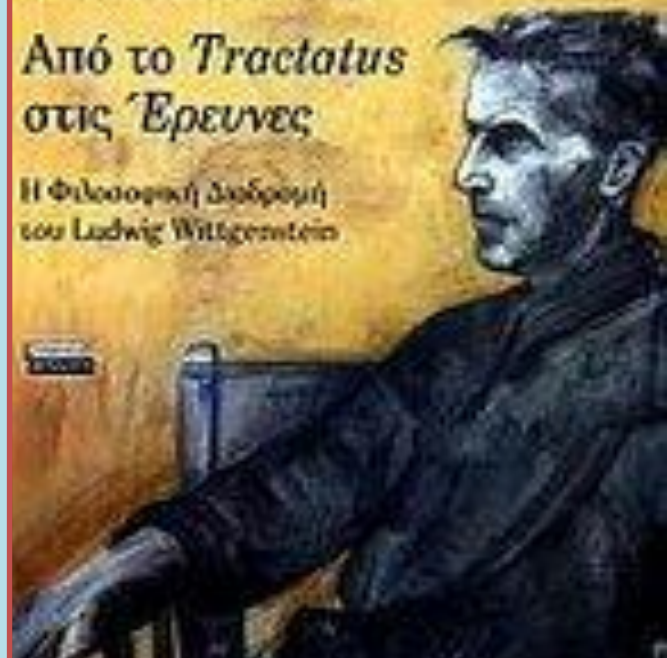
Interpretative problems and Aristotelian theory".

You are welcome to attend **next Tuesday, 2/6, at 6pm, in**
the MUSIC HALL Room of the University Club,
Hippocrates str. no 15, on the 4th floor. The lecture is

Θανάσης Γ. Σακελλαριάδης

Από το *Tractatus*
στις Έρευνες

Η Φιλοσοφική Διαδρομή
του Ludwig Wittgenstein

COPYRIGHTED